

CRISTELLAWEEKEND

15 en 16 april 2000

Peter-Jan Keizer

Kruisweg 23, 3513 CS, Utrecht

De werkgroep Cristella is een groep enthousiastelingen die speciaal geïnteresseerd zijn in Aphyllophorales en deze groep serieus wil bestuderen. Maar, stiekem, worden andere groepen ook wel 'meegenomen'. De leden van deze werkgroep zijn afkomstig van de Nederlandse Mycologische Vereniging en van de Antwerpse Mycologische Kring.

Afgelopen voorjaar was een Nederlands gebied aan de beurt en we hadden besloten het gebied rondom Winterswijk met een bezoek te vereren. Vrijwel niemand wist van te voren wat ons dit weekend zou te wachten staan. Een paardenstal of hooizolder zou het waarschijnlijk niet worden, maar het zou wel een steriele holklinkende leegstaande school kunnen zijn. 't Was anders: een rommelig erf met veel oude bomen en brandhout was onze eerste indruk. In ons hotel, een statige oude boerderij, zag het er van binnen eerbiedwaardig uit, met veel antiek en familieportretten, hoge ramen, een betegelde schouw en oud meubilair. We voelden ons er meteen thuis. En met dertien deelnemers was de beschikbare ruimte precies gevuld.

We hebben in totaal vijf terreinen bezocht:

- a. Erf van het landgoed-hotel Winterswijk-Woold. Het bestaat uit een rommelig stukje loofbos van eiken, met afvalhout en puin. Het is ten dele met klimop begroeid. Op stronken en op stukken hout is altijd wel wat te vinden.
- b. Korenburgerveen, het terreingedeelte (Corlesche Veen) ten zuidwesten van de opzichterswoning. De begroeiing bestaat uit zeer natte en vrij grote complexen met elzenbroekbos. Verder naar het zuidwesten gaat het elzenbos over in berkenbos. Langs het gebied loopt een beek, de Schaarsbeek. Gelukkigerwijze kregen we toestemming van de beheerder (Natuurmonumenten) om dit normaal niet toegankelijke gedeelte van het gebied te bezoeken.
- c. Bekendelle, gelegen schuin tegenover 'ons' landgoed. Het gebied bestaat uit fraai, beekbegeleidend loofbos langs de Slinge op relatief vruchtbaar zand. Er zijn diverse moerassige laagtes, dode rivierarmen.
- d. Winterswijk-Woold, Aarnink. Dit is gemengd loofbos met een kapvlakte. De bodem bestaat uit leem dat het water slecht doorlaat. Op de kapvlakte lagen op rillen bijeengebrachte restanten van takken en stukken stam van overwegend fijnspar die na de kap van het perceel waren overgebleven.
- e. Wooldsche veen. Dit veencomplex bestaat uit stukken open veen, begroeid met heideachtige vegetatie. De beboste delen bestaan vooral uit voedselarm berkenbroekbos.

Het prettige van zo'n uitstap met gelijkgestemden is dat je alle tijd krijgt om rustig takjes en houtjes te bekijken waarop de kostbare kleinoden te vinden zijn. Er is daarna volop gelegenheid om de vondsten te microscopiseren en te bediscussiëren.

Het resultaat van dit weekend is te zien in onderstaande lijst. Er werden 14 soorten Agaricales, 105 soorten Aphyllophorales, 27 soorten Ascomyceten en 2 soorten Myxomyceten gevonden. Drie soorten werden als nieuw voor Nederland genoteerd; deze staan in de lijst vetgedrukt. Er blijkt wel uit hoe veel er in het voorjaar al te vinden is op het gebied van Aphyllophorales. Ook de lijst met Ascomyceten is aanzienlijk.

Een interessante discussie ontstond over de identiteit van *Hymenoscyphus vernus* (Vroeg vlieskelkje) en van *Cudoniella clavus* (Waterknoopje). Op de kapvlakte van het Aarnink vonden we op dode stengels van Pitrus en Braam in natte poeltjes talrijk een vrij grote witachtige, grauwparsig

aangelopen Ascomyceet, die voorlopig als *Cudoniella clavus* werd opgeborgen. Nu hadden we de dag ervoor al in het Korenburgerveen erop gelijkende paddestoeltjes gevonden. Nadere vergelijking, ook met behulp van de afbeelding in Breitenbach & Kränzlin (1981), leerde, dat de Aarninkse asco *Hymenoscyphus vernus* moest zijn. Laatstgenoemde is duidelijk minder slank, met een dik tolvormig uiterlijk en ook donkerder. Microscopisch onderzoek maakte ook de kleinere sporen (dan *C. clavus*) duidelijk zichtbaar.

Een andere 'moeilijke asco' was *Rutstroemia calopus* (Grasstromakelkje). Dit kleine bruine gesteelde bekerzwammetje vormde geen gesclerotiniseerd substraat zoals de andere soorten in dit geslacht plegen te doen. Meestal groeit deze soort op stengels van Liesgras (*Glyceria maxima*), maar hier waren als groeiplaats blaadjes van Scherpe zegge (*Carex acuta*) uitverkoren.

De hoofdprijs voor de mooiste paddestoel ging wel uit naar *Arachnopeziza aurelia* (Eikenspinragschijfje), helderoranje, behaarde bekertjes, een miniatuur juweeltje.

Dank aan Bernhard de Vries voor het opstellen van de totaalijst van soorten. Dank ook aan Jan Hengstmengel voor de determinatie van *Rutstroemia calopus*.

LIJST VAN SOORTEN MET HUN VINDPLAATSEN

- Erf van landgoed langs weg Winterswijk-Woold; km hok 245/440; erf met rommel, puin en hout; 15-4-2000.
- Korenburgerveen / Corlesche Veen; km hok 242/444; elzenbroek; 15-4-2000.
- Bekendelle, 2,5 km ZW van Winterswijk; km hok 245/440; bloemrijk loofbos langs de beek, 15-4-2000.
- Winterswijk-Woold, Aarnink; km hok 247/438, gemengd loofbos en kapvlakte; 16-4-2000.
- Wooldsche veen; km hok 248/436; berkenbroekbos; 15-4-2000.

	gebied		gebied		gebied
AGARICALES		<i>Botryobasidium conspersum</i> imp.	d	<i>Gloeophyllum sepiarium</i>	d
<i>Clitopilus hobsonii</i>	b	<i>Botryobasidium danicum</i>	d	<i>Hapalopilus rutilans</i>	d
<i>Coprinus micaceus</i> ss. lat.	c	<i>Botryobasidium subcoronatum</i>	bde	<i>Heterobasidion annosum</i>	c
<i>Crepidotus variabilis</i>	b	<i>Brevicellium olivascens</i>	be	<i>Hirneola auricula-judae</i>	c
<i>Galerina hypnorum</i>	bd	<i>Bulbillomyces farinosus</i>	b	<i>Hyphoderma argillaceum</i>	b
<i>Hebeloma mesophaeum</i>	d	<i>Calocera cornea</i>	c	<i>Hyphoderma pallidum</i>	d
<i>Lachnella alboviolascens</i>	d	<i>Ceraceomyces crispatus</i>	d	<i>Hyphoderma praetermissum</i>	bde
<i>Merismodes anomala</i> ss. lat.	b	<i>Ceraceomyces sublaevis</i>	de	<i>Hyphoderma puberum</i>	abde
<i>Mycena galericulata</i>	cd	<i>Ceratobasidium anceps</i>	b	<i>Hyphoderma setigerum</i>	bd
<i>Psathyrella frustulenta</i>	b	<i>Ceriporia reticulata</i>	bc	<i>Hyphodontia breviseta</i>	cd
<i>Psathyrella spadiceogrisea</i>	b	<i>Cerocorticium confluens</i>	abe	<i>Hyphodontia crustosa</i>	b
<i>Psilocybe fascicularis</i>	bd	<i>Chondrostereum purpureum</i>	b	<i>Hyphodontia nespori</i>	cde
<i>Psilocybe subericea</i>	b	<i>Cristinia helvetica</i>	a	<i>Hypochnicium bombycinum</i>	b
<i>Resupinatus applicatus</i>	bd	<i>Cylindrobasidium laeve</i>	bc	<i>Inonotus radiatus</i>	bd
<i>Schizophyllum commune</i>	d	<i>Dacrymyces capitatus</i>	bcd	<i>Leptosporomyces galzinii</i>	c
		<i>Dacrymyces minor</i>	cd	<i>Leucogyrophana romellii</i>	c
APHYLLOPHORALES INCL.		<i>Dacrymyces stillatus</i>	de	<i>Meruliopsis corium</i>	bce
HETEROBASIDIOMYCETES		<i>Dacrymyces stillatus</i> ss. lat.	bc	<i>Mycoacia uda</i>	bd
<i>Amylostereum chailletii</i>	d	<i>Daedalea quercina</i>	d	<i>Myxarium grilletii</i>	d
<i>Antrodiella semisupina</i>	be	<i>Daedaleopsis confragosa</i>	be	<i>Myxarium nucleatum</i>	c
<i>Athelia bombacina</i>	cd	<i>Datronia mollis</i>	bcd	<i>Oligoporus subcaesius</i>	b
<i>Athelopsis lembospora</i>	ae	<i>Dendrothele acerina</i>	c	<i>Peniophora cinerea</i>	bcd
<i>Basidioidendron caesiocinereum</i>	b	<i>Diplomitoporus lindbladii</i>	d	<i>Peniophora incarnata</i>	bd
<i>Basidioidendron cinereum</i>	d	<i>Exidia truncata</i>	e	<i>Peniophora limitata</i>	c
<i>Basidioidendron nodosum</i>	c	<i>Fomes fomentarius</i>	bce	<i>Peniophora lycii</i>	c
<i>Bjerkandera adusta</i>	bcd	<i>Ganoderma lipsiense</i>	c*d	<i>Peniophora quercina</i>	be
<i>Boidinia furfuracea</i>	d	<i>Gloeocystidiellum porosum</i>	d	<i>Phanerochaete sordida</i>	bde

Phellinus ferreus	cd	Stereum sanguinolentum	d	Hypocrea pulvinata	b
Phellinus ferruginosus	bc	Stereum subtomentosum	be	Hypoxylon fragiforme	cd
Phellinus robustus	d	Stypella vermiformis	d	Hypoxylon fuscum	b
Phlebia rufa	de	Taphrina amentorum	b	Hypoxylon multifforme	bed
Physisporinus sanguinolentus	d	Trametes gibbosa	d	Lachnum virgineum	bed
Physisporinus vitreus	d	Trametes hirsuta	d	Lasiobelonium nidulum	c
Piptoporus betulinus	be	Trametes versicolor	bcd	Leptosphaeria acuta	bc
Polyporus badius	c	Trechispora farinacea s.l.	bde	Mollisia cinerea	bd
Polyporus brumalis	bde	Trechispora mollusca	d	Mollisia discolor var. longispora	d
Polyporus ciliatus	bed	Trechispora nivea	e	Mollisia humidicola	b
Polyporus varius	c	Tremella obscura	cd	Morchella semilibera	c
Pycnoporus cinnabarinus	d	Tremella versicolor ss. Band. & Gi	c	Nectria cinnabarina	c
Resinicium bicolor	c	Trichaptum abietinum	d	Ocellaria ocellata	b
Rogersella sambuci	c	Tubulicrinis subulatus	d	Orbilina alnea	b
Schizopora flavipora	cde	Tulasnella thelephorea	b	Rhopoglyphus filicinus	cd
Schizopora paradoxa ss. lat.	bed	Vuilleminia comedens	e	Rutstroemia calopus	b
Schizopora radula	c			Scutellinia scutellata	d
Scopuloides hydroides	bce	ASCOMYCETES		Trochila ilicina	d
Scytinostroma portentosum	c	Arachnopeziza aurelia	e	Xylaria carpophila	c
Sistotrema brinkmannii	cde	Calloria neglecta	b	Xylaria hypoxylon	cd
Sistotremastrum niveocreteum	e	Cudoniella clavus	b		
Sphaerobasidium minutum	d	Dasyscyphella nivea	ad	MYXOMYCETES	
Steccherinum ochraceum	d	Diatrype stigma	d	Cribraria rufa	d
Stereum hirsutum	bede	Diatrypella quercina	b	Enteridium lycoperdon	b
Stereum ochraceoflavum	bc	Hymenoscyphus vernus	d		
Stereum rugosum	bed				

* met tepelgallen

Architectura & Natura

Paddestoelenboeken

Bezoek de nieuwe winkel

Leliegracht 22 (bij de Westertoren)
1015 DG Amsterdam 020-6236186